

República Catalana

De Viquipèdia

La **República Catalana** ha estat proclamada, almenys, en quatre ocasions, al segle XVII per Pau Claris, al segle XIX per Estanislau Figueras i al segle XX per Francesc Macià (1931) i per Lluís Companys (1934).

Taula de continguts

- 1 Segle XVII - Proclamació de Pau Claris
 - 1.1 La batalla de Montjuïc
- 2 Segle XIX: El Pacte Federal de Tortosa
- 3 Segle XX
 - 3.1 1931 - Proclamació de Macià
 - 3.2 1934 - Proclamació de Companys
- 4 Referències
- 5 Vegeu també

Pau Claris.

Segle XVII - Proclamació de Pau Claris

Pau Claris proclamà la república catalana el 17 de gener de 1641.

Tanmateix, una setmana més tard (el 23 de gener), davant l'alarmant penetració de l'exèrcit de Felip IV de Castella, Pau Claris proclamava Lluís XIII de França com a comte de Barcelona i posava el principat de Catalunya sota sobirania francesa. Lluís XIII de França fou comte de Barcelona fins a la seva mort el 1643 i, després, ho fou Lluís XIV (el *Rei Sol*) fins el 1652.

La batalla de Montjuïc

El 26 de gener de 1641 s'havia lliurat la batalla de Montjuïc contra l'exèrcit de Felip IV, el qual fou derrotat i es veié forçat a retirar-se. Un mes més tard moria el President Pau Claris, qualificat pel Dietari de la Generalitat com un *gran restaurador de la nostra pàtria i mare Catalunya, defensor i llibertador de la pàtria*.

La destitució del Comte-duc d'Olivares, la presència de la fam i de la pesta i la promesa de Felip IV de respectar les institucions catalanes van posar fi a la guerra (1652). Però no era la pau total.

Encara que la Guerra dels Trenta Anys s'havia clos amb el Tractat de Westfàlia de 1648, pel qual Espanya perdia dominis al centre d'Europa, continuava la guerra entre França i Espanya, en què Catalunya era afectada en els seus territoris del nord dels Pirineus. Quan l'any 1659 Lluís XIV i Felip IV signen la Pau dels Pirineus, Catalunya és dividida en cedir Felip IV a França part del territori català (Rosselló, Capcir, Conflent, Vallespir i part de la Cerdanya), transgredint les Constitucions de Catalunya.

Segle XIX: El Pacte Federal de Tortosa

Veieu l'article principal sobre el Pacte de Tortosa

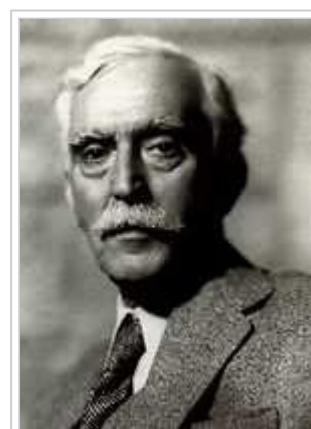
El 18 de maig de 1869 els representants dels comitès republicano-federals d'Aragó, Catalunya, València i Balears, signen el Pacte Federal de Tortosa per restaurar la Confederació Catalano-aragonesa dintre de l'Estat republicà Espanyol.

Al febrer de 1873 Estanislau Figueras és elegit president de la Primera República, càrrec que va ocupar fins a juny del mateix any, en què la crisi econòmica, així com la divisió interna del seu propi partit i la proclamació de l'Estat Català, que només va poder revocar acceptant la dissolució de l'exèrcit a Catalunya, van motivar la seva substitució per Pi i Margall, i la seva fugida a França, d'on va tornar a final d'any per a intentar, sense èxit, recompondre el fragmentat Partit Federal.

Segle XX

1931 - Proclamació de Macià

Pel pacte de Sant Sebastià de 17 d'agost de 1930, els partits polítics republicans d'Espanya es posaren d'acord en un disseny global per a l'imminent canvi de règim que incloïa l'autonomia política de Catalunya dins l'anhelada República. Arran de les eleccions municipals de 12 d'abril de 1931, que determinaren la caiguda de la monarquia, Francesc Macià, líder d'Esquerra Republicana de Catalunya -partit triomfador a Catalunya- proclamà de manera unilateral *«la República catalana a l'espera que els altres pobles d'Espanya es constitueixin com a Repúbliques, per formar la Confederació Ibèrica»* el dia 14 d'abril, poques hores abans que a Madrid es procedís a proclamar la Segona República espanyola. Aquesta proclamació preocupà el govern provisional espanyol i el dia 17, Macià arribà a un pacte amb els ministres Fernando de los Ríos, Marcel·lí Domingo, i Lluís Nicolau d'Olwer, representants del govern provisional espanyol, en virtut del qual la República catalana era rebatejada amb el nom més ambigu de Generalitat de Catalunya, en inexacta recuperació del nom medieval de la **Diputació del General**.

Francesc Macià.

L'arxiu sonor que ens ha arribat avui dia (*«proclamo la República Catalana com a estat integrant de la Federació Ibèrica»*), sinó que l'original és la proclama dita abans. El govern provisional de la República catalana era format per:

- President = Francesc Macià
- Conseller de Política = Ventura Gassol
- Conseller d'Instrucció = Rafael Campalans (USC)
- Conseller de defensa = Joan Casanovas i Maristany (Estat Català)
- Conseller d'Hisenda = Casimir Giralte (Partit Republicà Radical)
- Conseller d'Economia i Treball = Manuel Serra i Moret (USC)
- Conseller de Comunicacions = Manuel Carrasco i Formiguera (Acció Catalana)
- Conseller d'Obres Públiques = Salvador Vidal i Rosell (UGT)

1934 - Proclamació de Companys

El 6 d'octubre de 1934, el President de la Generalitat, Lluís Companys (ERC), tornà a proclamar l'Estat Català o República Catalana. Va establir un govern provisional català, format per:

- President = Lluís Companys

- Governació = Josep Dencàs i Puigdollers (Estat Català)
- Justícia i Dret = Joan Lluhí i Vallescà
- Sanitat i obres públiques = Pere Mestres (ERC)
- Finances = Joan Comorera (USC)
- Treball = Martí Barrera i Maresta (ERC)
- Cultura = Ventura Gassol (ERC)
- Cap del Parlament = Joan Casanovas i Maristany
- Cap dels mossos d'esquadra = Enric Pérez i Farràs
- Comissari d'Ordre Públic = Frederic Escofet

L'intent va ser ràpidament avortat per l'exèrcit espanyol (Fets del Sis d'Octubre). Companys fou detingut i empresonat; el govern autònom, suspès, i tots els seus membres, empresonats.

Lluís Companys

Un cop acabada la Guerra Civil espanyola de 1936-1939, el nou règim franquista abolí les institucions de la Generalitat, i el govern de la Generalitat es va exiliar. El president, Lluís Companys, va ser detingut amb la col·laboració de la Gestapo i va ser extradit a Espanya, on va ser jutjat en consell de guerra, condemnat a mort i afusellat al castell de Montjuïc (1940).

Referències

- <http://www.geocities.com/versioantiga/guerra.html>
- Gènesi del règim autònom, 1918-1932 (<http://www.gencat.net/generalitat/cat/guia/antecedents/antecedents15.htm>)
- Text de la proclamació de Macià (<http://www.xtec.cat/~aguui1/socials/proclamaciorepublica.htm>)
- Proclamació de Macià, veu original (<http://www.xtec.cat/aulanet/viatge/credit1/medies/054960s1.wav>)
- **(anglès)** La successió entre estats (http://72.14.221.104/custom?q=cache:3q966H1amvMJ:www.idi-iil.org/idiE/resolutionsE/2001_van_01_en.PDF+self-determination&hl=ca&ct=clnk&cd=1&lr=lang_en|lang_es|lang_ca&ie=UTF-8) Resolució de 29 d'agost de 2001, del Institut de Dret Internacional de Ginebra.

Vegeu també

- Dret català
- Pau Claris
- Lluís XIV de França
- Tractat dels Pirineus
- Pacte de Tortosa
- Estanislau Figueras. Proclamació de l'Estat Català (1873)

Obtingut de «http://ca.wikipedia.org/wiki/Rep%C3%BAblica_Catalana»

Categories: Edat moderna de Catalunya | Estats històrics d'Europa | Guerra dels Segadors | Segona República Espanyola | Segle XX a Catalunya

Categoria oculta: Articles discutits

- Darrera modificació de la pàgina: 19 abr 2009 a les 21:12.
- Drets d'autor: Tot el text es troba disponible sota els termes de la llicència de documentació lliure de GNU.

Wikipedia® (Viquipèdia™) és marca registrada de Wikimedia Foundation, Inc., organització sense afany de lucre segons la secció 501(c)(3) del codi fiscal dels EUA.